

АНАЛІЗ ПОТЕНЦІЙНИХ ШЛЯХІВ
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЗА РАХУНОК ЗАСОБІВ
ЧАСТОТНО-РЕГУЛЬОВАНОГО
ЕЛЕКТРОПРИВОДУ НА
ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛІ-4
КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
«ВІННИЦЯМІСЬКТЕПЛОЕНЕРГО»

Метою даної роботи є зменшення витрат електроенергії в насосних установках, та збільшення терміну їх експлуатації за рахунок впровадження частотно-регульованого електроприводу на комунальному підприємстві ТЕЦ-4.

Відповідно до вказаної мети в роботі розв'язуються такі основні задачі:

- вивчити основні елементи частотно-регульованого електроприводу;
- вивчити різні способи підключення частотно-регульованого електроприводу;
- показати порівняльні характеристики різних способів підключення частотно-регульованого електроприводу;
- показати економічні вигоди.

Об'єктом дослідження магістерської кваліфікаційної роботи є теплоелектроцентраль №4 та яке технологічне обладнання, яке входить до нього.

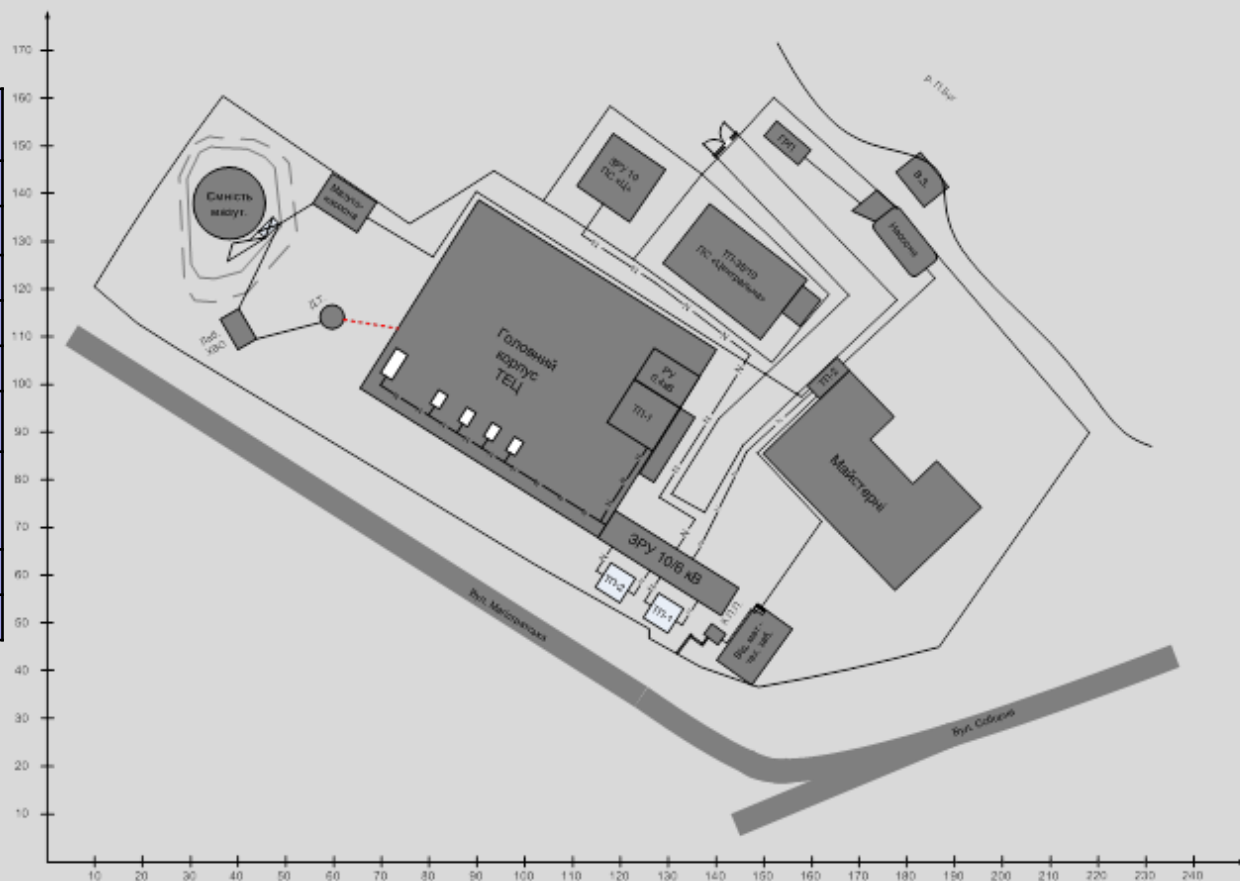
Предметом дослідження є методи і засоби енергозбереження за допомогою частотно-регульованого електроприводу.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що на підставі виконаних досліджень вирішена наукова задача доцільності використання частотно-регульованого електроприводу.

Загальні відомості про підприємство

Основним продуктом (товаром) підприємства є теплова енергія у формі гарячої води теплових мереж та гарячого водопостачання. Вироблене тепло повністю продається місцевим споживачам, а саме, на потреби житлового сектору, підприємств та організацій державної та інших форм власності.

№	Найменування	Рн, кВт
1	Головний корпус ТЕЦ	1621
2	Закритий розподільчий пристрій	2
3	Насосна	150
4	Мазутонасосна	57
5	Лабораторія ХВО	2
6	Адмінбудинок з майстернями	223
7	Відділ матеріально-технічного забезпечення	8
8	Газовий розподільчий пристрій	0,5
9	Контрольно-пропускний пункт	2

Енергетичний аудит

Підприємство споживає такі основні енергоносії , електроенергія , природний газ, вода. Нижче наведено дані про річне споживання та витрати на енергоносії.

Енергоносій	Річне споживання	Річні витрати, грн.
Активна електроенергія	2646 тис. кВт·год.	6615000
Реактивна електроенергія	1957,7. квар·год.	104002,8
Природний газ	37,43 млн. м ³	45594789,28
Вода	257965 м ³	2138529,85

Тому було вирішено провести аналіз ефективності споживання енергоносіїв такими системами:

- система електропостачання
  - споживання активної та реактивної потужності об'єктами підприємства;
- системи водопостачання та опалення приміщень
  - використання теплової енергії та газу (для власних потреб підприємства),
  - використання води,
- система освітлення
  - використання електроенергії (для живлення освітлювальних установок виробничих приміщень, зовнішнього освітлення).

Енергетичний аудит системи електропостачання

В системі електропостачання було вирішено впроваджувати засоби компенсації реактивної потужності, так як на підприємстві використовуються насосні установки з потужними асинхронними двигунами, які споживають велику кількість активної та реактивної електроенергії. З цією метою було проведено розрахунок зниження вартості втрат електроенергії в трансформаторах та кабельних лініях та за умови повної компенсації.

Капіталовкладення, грн	35000
Вартість зниження втрат в трансформаторах, грн	1278513
Вартість зниження втрат в трансформаторах, грн	287487,66
Вартість зниження втрат за умов повної завантаженості КУ, грн	727592
Загальна економія, грн	72116125
Термін окупності, року	0,165

Енергетичний аудит системи освітлення

В системі освітлення було вирішено провести модернізацію шляхом заміни газорозрядних ламп на світлодіодні джерела світла, які є більш економічно вигіднішими ніж лампи ДРЛ. Світлова віддача світлодіодних ламп майже в два рази вища ніж у газорозрядних. Тому був проведений розрахунок заміни зовнішнього освітлення лампами ДРЛ на світлодіодне. Нижче наведено результати розрахунку.

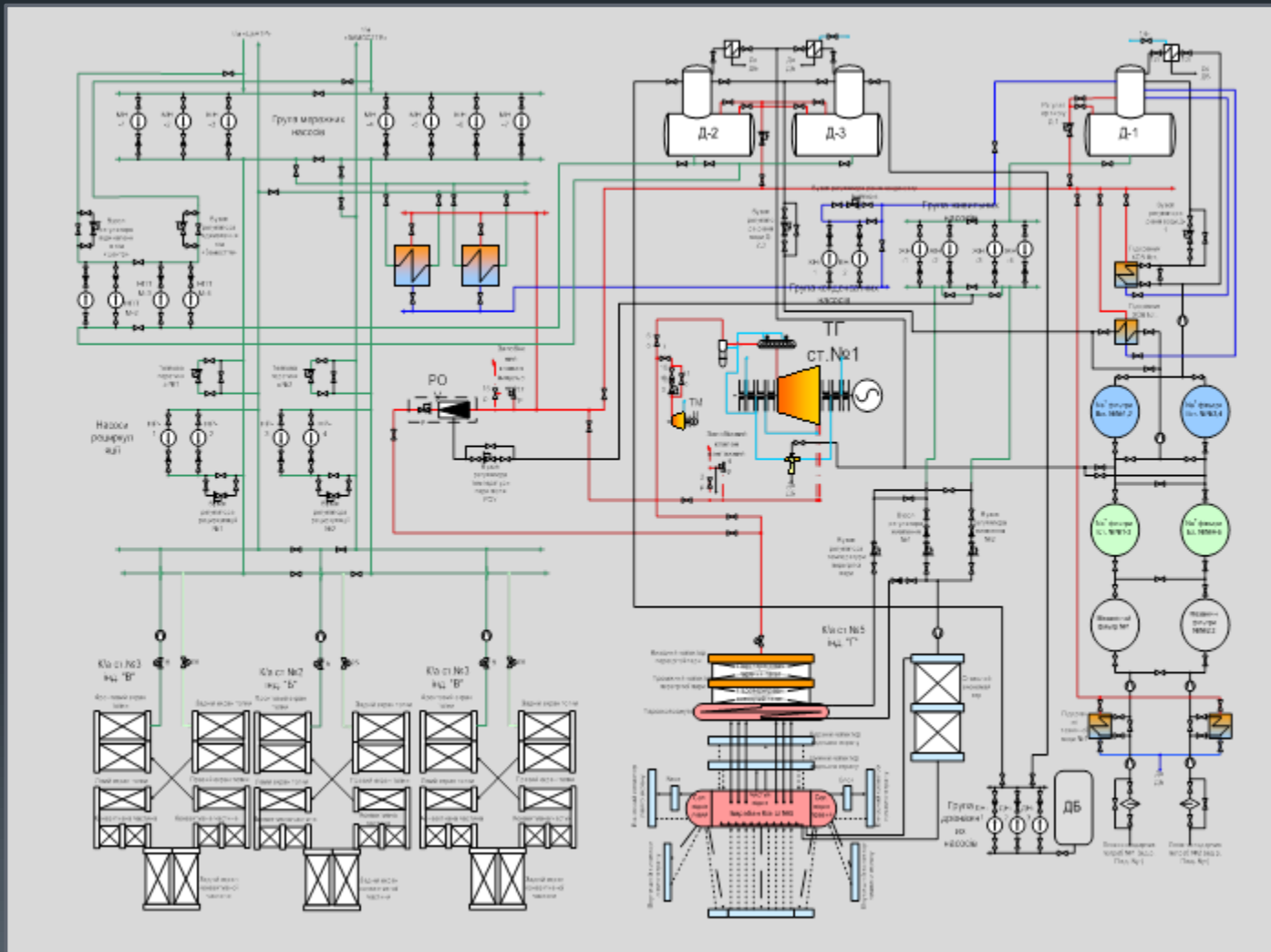
Капіталовкладення, грн	30000
Вартість витрат на освітлення лампами ДРЛ, грн	205900
Вартість витрат на світлодіодне освітлення, грн	105000
Загальна економія, грн	12156
Термін окупності, року	2,47

Енергетичний аудит системи опалення

В системі опалення було вирішено провести модернізацію шляхом заміни старої водяної системи опалення на опалення інфрачервоними обігрівачами. ККД даних обігрівачів набагато вище, ніж у других опалювальних систем. Відносно невеликі витрати на монтаж і експлуатацію. В першу чергу обігрівають людину і предмети, при цьому обігрів відбувається глибоко і рівномірно. Був проведений розрахунок заміни зовнішнього освітлення лампами ДРЛ на світлодіодне.

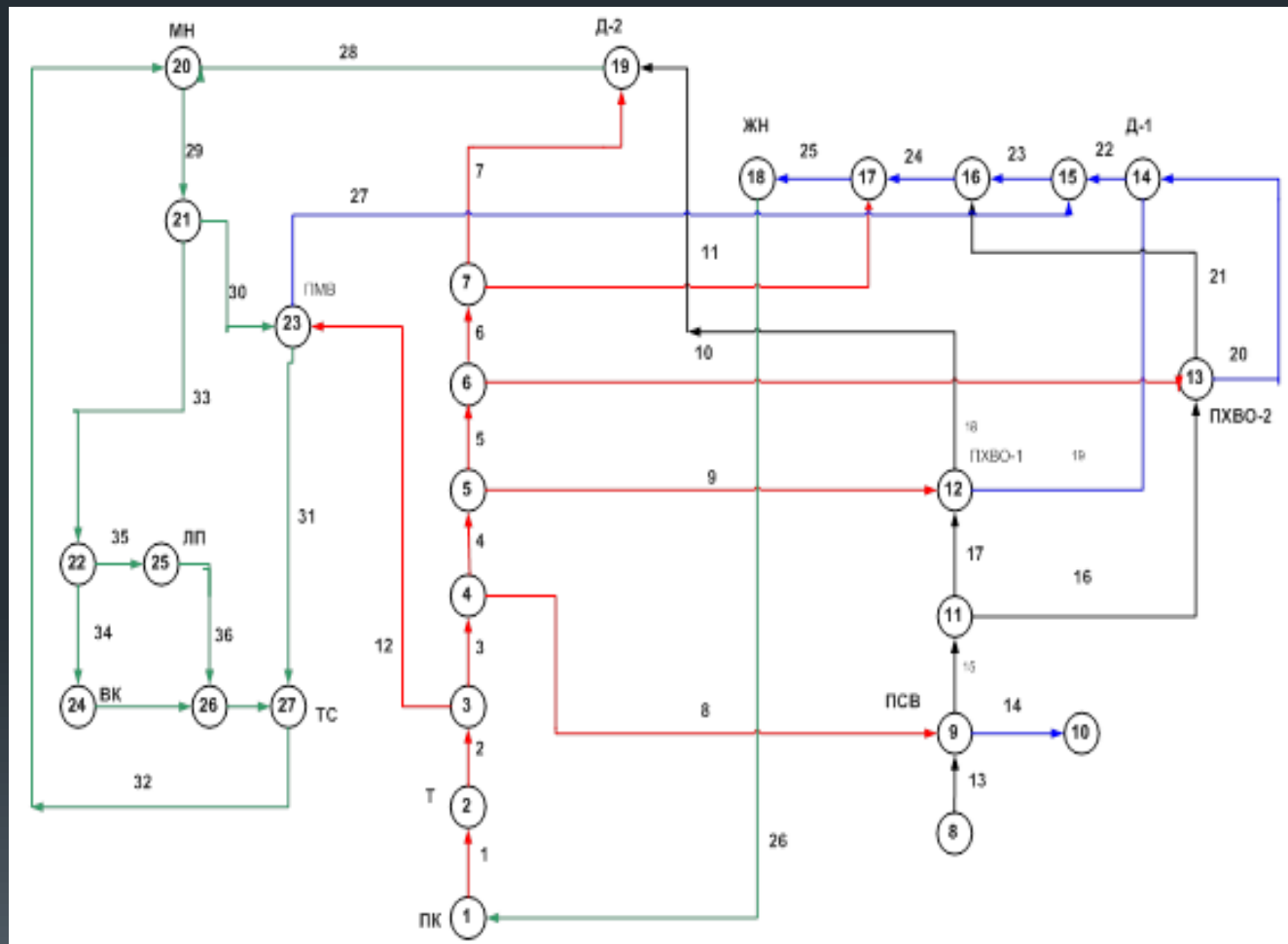
Капіталовкладення, грн	320000
Вартість витрат на опалення до модернізації, грн	990000
Вартість витрат на опалення після модернізації, грн	105000
Загальна економія, грн	12156
Термін окупності, року	2,47

Теплова частина. Розрахунок теплової схеми

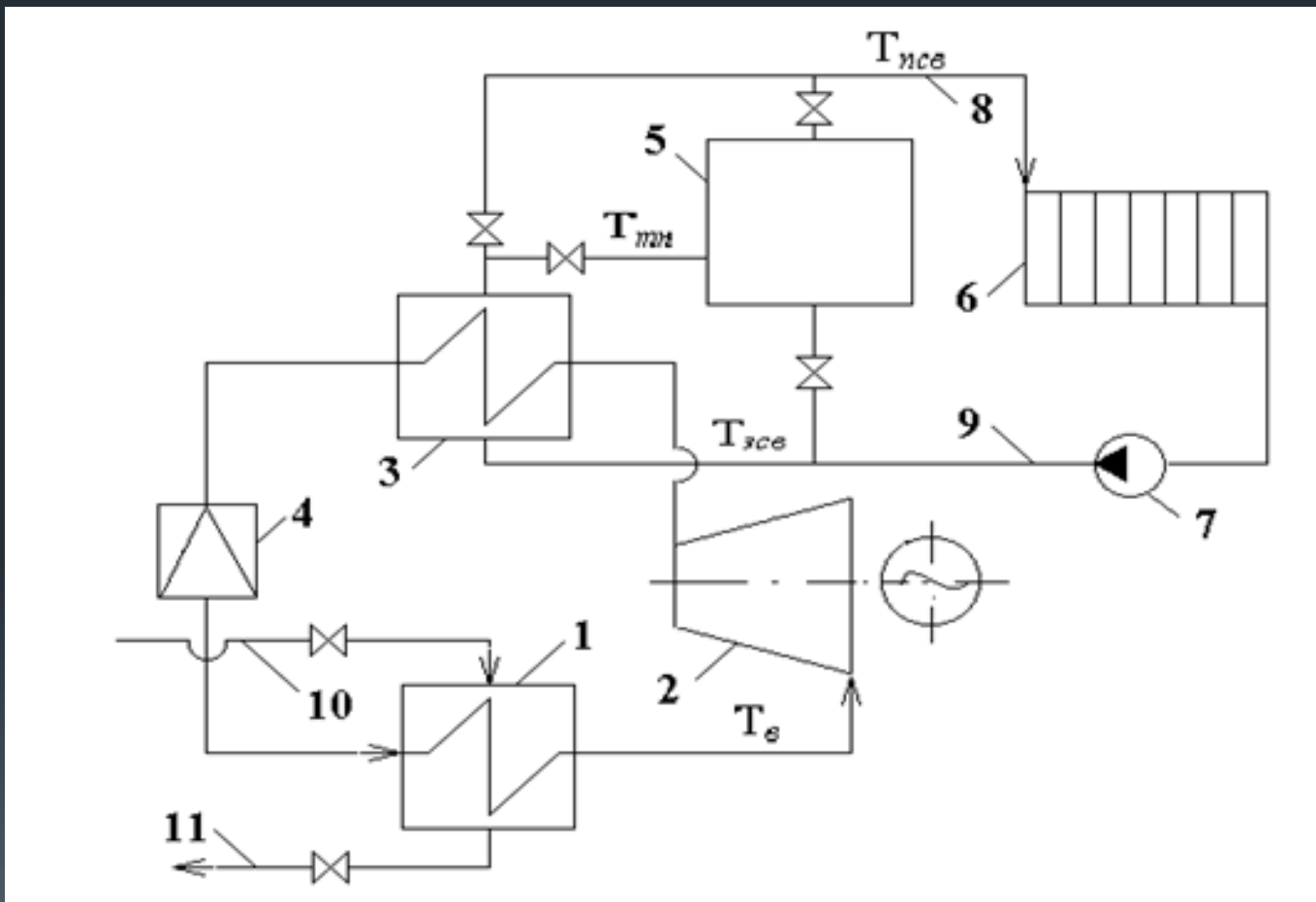

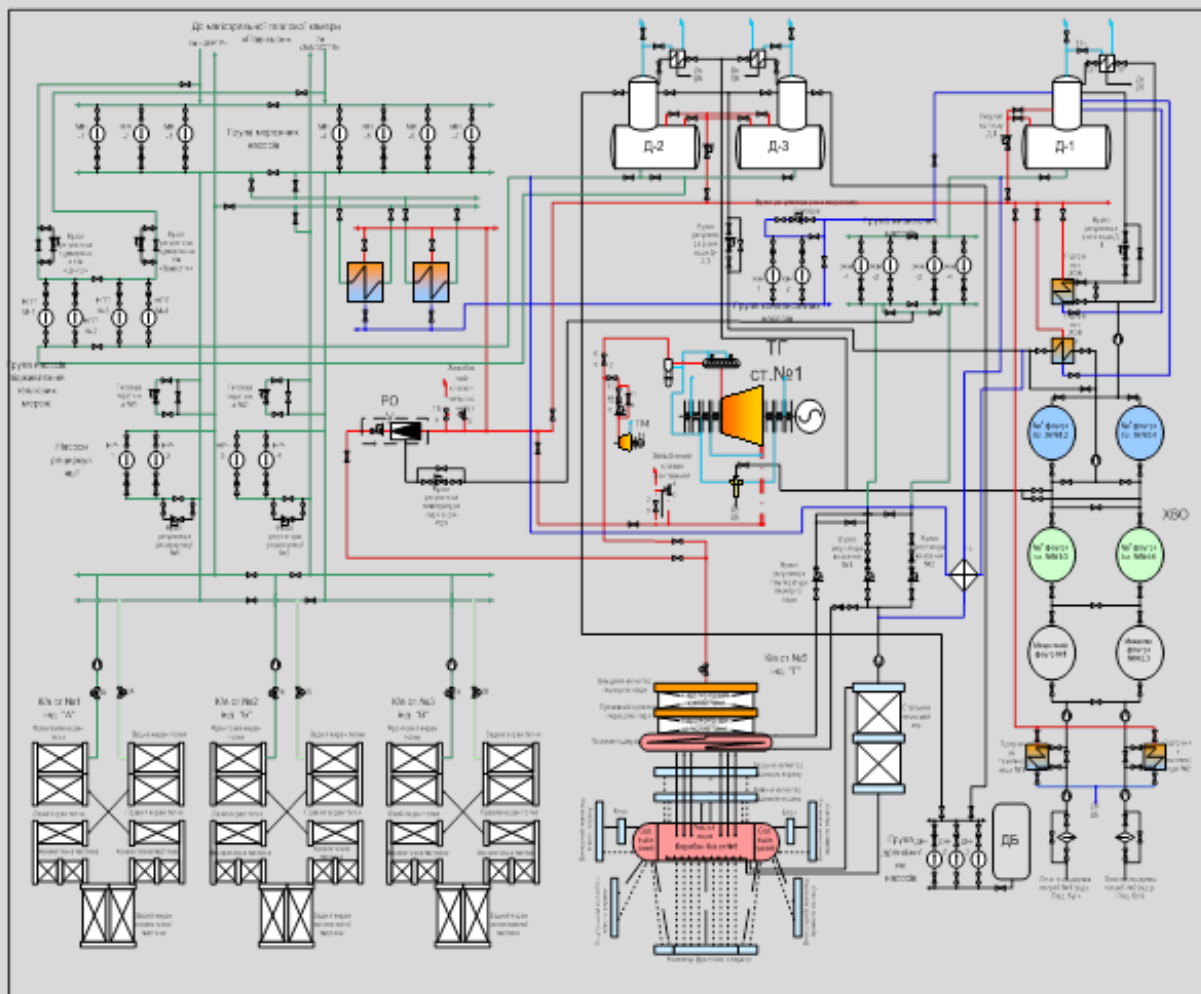
Граф теплової схеми

Підвищення ефективності ТЕЦ-4 шляхом впровадження теплонасосної установки

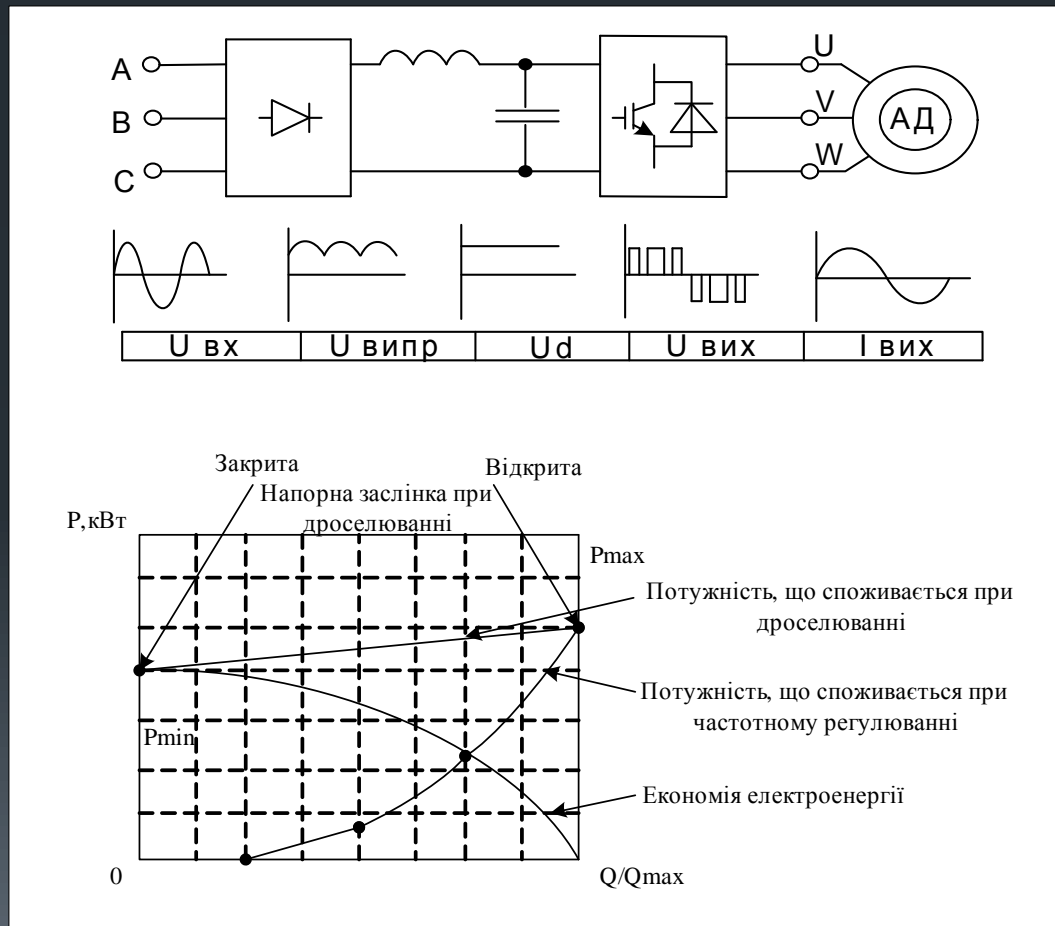
Підвищення ефективності ТЕЦ-4 шляхом впровадження теплообмінного апарату

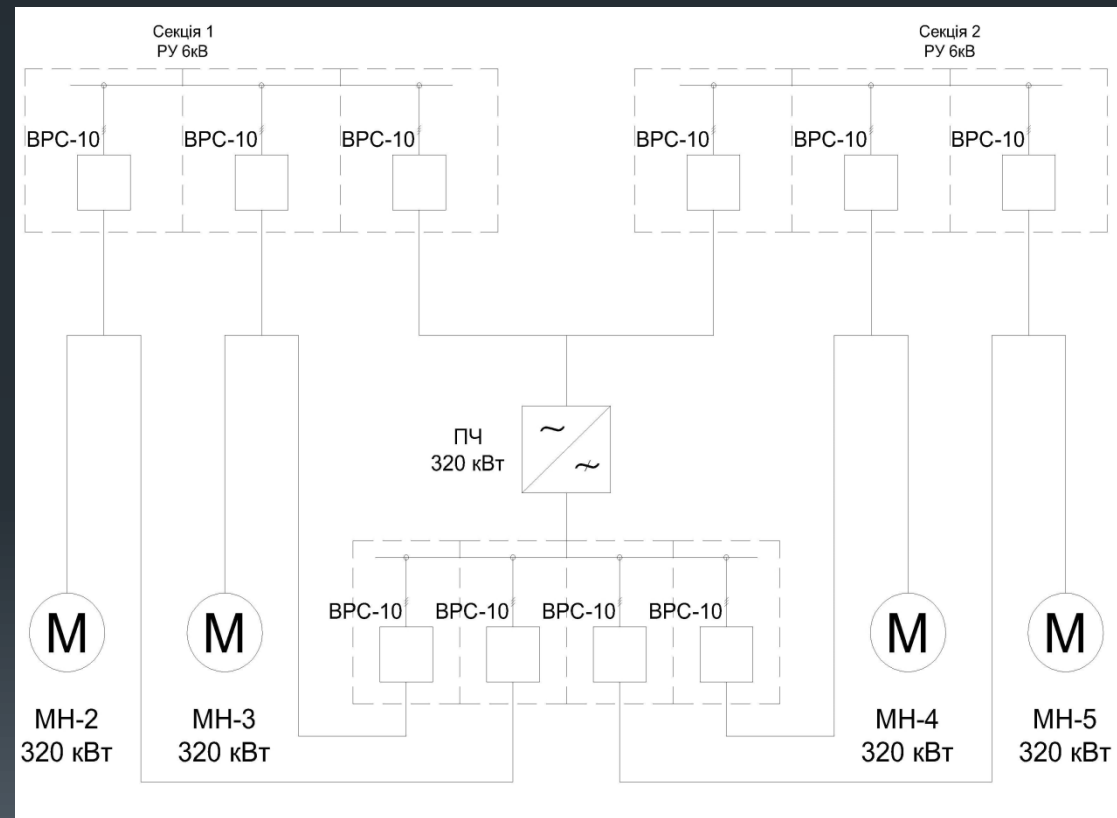
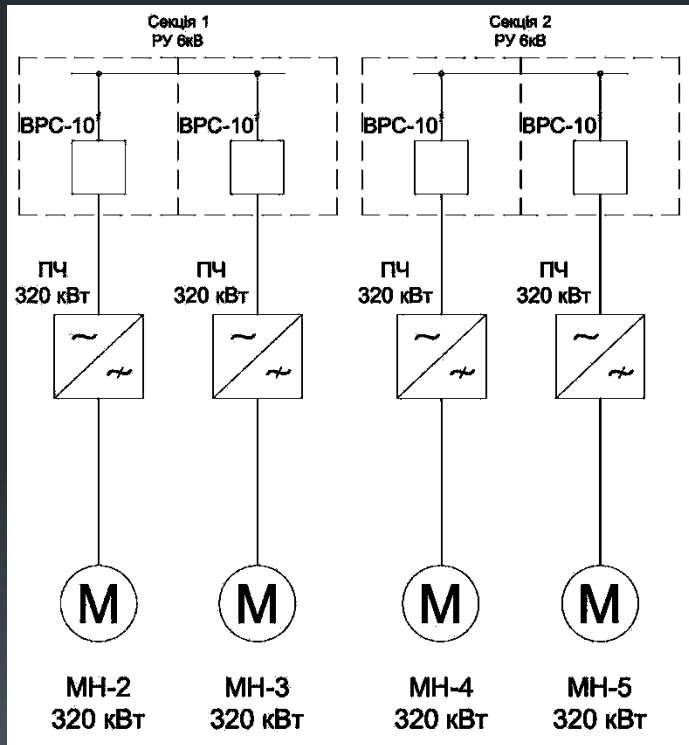
Техніко-економічні обґрунтування шихів модернізації ТЕЦ-4

Найменування	Існуючий	з ТНУ	з ТО підв. ККД
Теплові навантаження, Мвт :			
Загальне $Q_{ЗАГ}$	145	145,008	145
Опалення та ентиляції $Q_{ОПАЛ}$	92	92	92
Гарячого водопостачання $Q_{ГВП}$	28	28	28
Річні затрати на паливо, (котельню та печі), млн.грн	455,95	455,95	452,77
Річний прибуток від продажу електроенергії, млн.грн.	46	2,95	46
Річний прибуток від продажу теплової енергії, млн.грн.	486,26	544,13	486,26
Економія річних затрат на паливо та електроенергію ΔE , млн.грн.	-	15,08	3,18
Капіталовкладення, млн.грн.	-	49,32	0,28
Приріст чистого прибутку ЧП, млн.грн.	-	3,826	2,187
Річний дохід D_t , млн.грн.	-	3,451	2,223
Чистий дисконтований дохід ЧДД, млн.грн.	-	3,99	11,58
Індекс прибутковості ІП	-	1.081	42,36
Внутрішня норма доходу	-	0,18	Більше 1
Статичний термін окупності $T_{ост}$, років	-	4,93	0,13
Динамічний термін окупності $T_{осд}$, років	-	5,1	0,15
Граничні капіталовкладення в проект $K_{гран}$, млн.грн	-	53.29	11,86

Аналіз потенційних шляхів енергозбереження шляхом частотно-регульованого електроприводу

Блочна та каскадна схеми підключення ЧРП

Технікоеконімічне обґрування запропонованих варіантів

Насос					Електродвигун	
Марка	Продуктивність м³/год	Повний натиск м.	Кількість обертів, хв.	Потужність на валу насоса, кВт	Марка	Потужність, кВт
8МС-7Х4	290	240	1500	-	А-114-4	320
ЦНС 300-240	300	240	1500	-	АІР 355М4	315

Назва	ЧРП блочна схема 6 кВ	ЧРП каскадна схема 6 кВ	ЧРП блочна схема 0,4 кВ	ЧРП каскадна схема 0,4 кВ
Капіталовкладення, грн	17000000	6500000	3100000	1800000
Кількість зекономленої електроенергії, грн	489216	489216	489216	489216
Вартість зекономленої електроенергії, грн	1369804,8	1369804,8	1369804,8	1369804,8
Термін окупності, року	12,41	6,57	8,03	3,5

Висновки

В результаті виконання магістерської кваліфікаційної роботи було проведено енергоаудит Теплоелектроцентралі №4 КП ВМР «Вінницяміськтеплоенерго». Проаналізовано шляхи підвищення енерговикористання на підприємстві, що направлені на забезпечення надійного та безперебійного електро- та тепло-постачання встановлених приймачів. Після поглибленого аналізу запропонованих заходів з енергозбереження було встановлено:

- Застосування КУ на підприємстві є ефективним заходом з економії електроенергії, що приведе до щорічної економії коштів підприємства.
- Використання інфрачервоних обігрівачів може бути ефективним і приводити до економії коштів підприємства більше ніж на 100 тис. гривень щороку.
- Заміна люмінесцентних ламп на світлодіодні приведе до річної економії коштів понад 1,9 тис. грн. при терміні окупності капіталовкладень менше 1,5 року.

В другому розділі розрахована теплова схема ТЕЦ з трьома робочими котлоагрегатами марки: ПТВМ-30 і ТС-35 та турбіною Р-2,5-15/3. Розрахунок проводився на три періоди: максимально – опалювальний, середній та літній режими при кожному режимі витрати, потужності та температури різні. Здійснено модернізацію існуючої ТЕЦ шляхом встановлення тепло-насосної установки. Були проведені теплові та конструктивні розрахунки тепло-насосної установки. Після проведення техніко-економічних розрахунків визначено, що економічна ефективність від впровадження даного установки склала 58,136 млн.грн. в рік. Термін окупності капіталовкладень на водо-водяний теплообмінник становить 11,66 роки. Було розроблено пластинчастий теплообмінник, для відбору теплової енергії з мережної води, що дає приріст ККД котлів. Термін окупності складе менше 2 місяців, а вже за перший рік користування економія коштів складе близько 2,69 мільона гривень.

В третьому розділі було представлено 4 варіанти модернізації ТЕЦ-4 шляхом впровадження частотно-регульованого електроприводу. Дані варіанти представляють дві схеми підключення ЧРП блочну та групову, а також переведення високовольтного обладнання на систему електроживлення 0,4 кВ, шляхом його заміни.

Термін окупності використання частотного регулювання для асинхронних двигунів насосів з їх заміною зіставляє 2,3 роки, що переконливо доказує економічну ефективність використання частотного регулятора на даному об'єкті.

В економічній частині магістерської кваліфікаційної роботи було проведено розрахунки по втіленню даного проекту у життя з матеріальної сторони. Розраховано капітальні витрати в систему електропостачання; річні витрати і втрати електроенергії; сумарні витрати підприємства на електроенергію; собівартість річних поточних витрат. Собівартість електроенергії склала – 277,1 коп./кВтгод.

Було проведено оцінку умов безпечної роботи котельні після модернізації. Незважаючи, що умови роботи в котельні мають ряд небезпек – робочий процес, при дотриманні усіх правил безпечної роботи та регулярно проведених інструктажів з техніки безпеки, не буде становити загрозу для життя робітників.

Також в цьому розділі було визначено що, іонізуючі випромінювання та електромагнітний імпульс є факторами, які найбільше впливають на роботу елементів станції, тому було проведено оцінку стійкості роботи ТЕЦ-4 з системою управління частотно-регульованим електроприводом. Було визначено що, можлива доза опромінення складе 4100,5 [Р], а час стійкої роботи буде рівним 10575 годинам.

Дякую за увагу!!!